

رویکردهای مختلف در مورد نقش سنت در تعامل با

قرآن و کتاب مقدس

محمد کاظم شاکر^۱

مینا شمخی^۲

DOI: [10.22051/tqh.2013.891](https://doi.org/10.22051/tqh.2013.891)

تاریخ دریافت: ۸۸/۶/۱۴

تاریخ تصویب: ۸۹/۱۲/۱۴

چکیده

در هر سه دین اسلام، مسیحیت و یهود، سنت نیز در کنار کتاب، منبع اعتقاد و عمل دینداران است؛ با این حال، گروه‌هایی سنت را نفی کرده و یا از گستره اثر بخشی آن در احکام و آموزه‌های این ادیان و یا در تعامل‌های آن با کتاب‌های آسمانی (عهدین و قرآن) کاسته‌اند.

در این مقاله، رویکرد‌های مختلف باورمندان و مخالفان سنت را در سه دین اسلام، یهود و مسیحیت طبقه‌بندی کرده و تعامل سنت با کتاب‌های آسمانی را در این سه دین ابراهیمی مورد بررسی قرار داده‌ایم. درباره رابطه قرآن و سنت، دیدگاه‌های مختلفی مطرح شده است: از یک سوی، مخالفان سنت تا مرز انکار نقش سنت پیش‌رفته‌اند و از آن سوی، موافقان خود مشتمل بر چند دسته‌اند: برخی برای سنت، تنها نقش تفسیر قرآن را قائل‌اند، برخی دیگر سنت را عهده‌دار بیان تفصیلی قرآن می‌دانند و گروهی دیگر علاوه بر اینها، سنت را منبعی همپای قرآن می‌شمارند و نسخ قرآن با سنت را نیز ممکن قلمداد می‌کنند. درباره کتاب مقدس، بیشتر گروه‌های یهودی در کنار شریعت مکتوب (تورات)، به شریعت شفاهی نیز باورمندند. در مسیحیت نیز سنت در کنار کتاب مقدس، هم به عنوان مفسر و هم به عنوان منبعی مستقل، برخی آموزه‌ها را بنیان می‌نهد که هیچ سابقه‌ای در کتاب مقدس ندارند.

واژه‌های کلیدی: سنت، تفسیر، قرآن، کتاب مقدس، عهد عتیق، عهد جدید

---

^۱. استاد دانشگاه قم mk_shaker@yahoo.com
^۲. استاد یار دانشگاه شهید چمران اهواز. m_shamkhi@yahoo.com